

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORS
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

Anexa la H.C.L. nr. 94
DIN 08.07.2021

STATUTUL UNITĂȚII ADMINISTRATIV TERITORIALE COMUNA BORS

I. DISPOZITII GENERALE

Art.1. (1) În conformitate cu prevederile din Ordinul 25/2021 și art. 104 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57 / 2019 privind Codul administrativ, „**Consiliul local, aprobă statutul unității administrativ-teritoriale prin hotărâre** care se poate modifica și completa, în funcție de modificările apărute la nivelul elementelor specifice ale acestora”.

(2) Comuna Bors, ca unitate administrativ - teritorială a județului Bihor, este persoană juridică de drept public cu deplină capacitate juridică, care posedă un patrimoniu și are inițiativa în tot ceea ce privește administrarea intereselor publice locale, exercitându-și autoritatea, în condițiile legii pe teritoriul delimitat prin lege.

(3) Comuna Bors poate intra în raporturi juridice cu alte autorități sau instituții publice, cu persoane juridice române sau străine, indiferent de natura acestora, precum și cu persoane fizice, în condițiile legii.

(4) Sediul Consiliului Local și al Primăriei din Comuna Bors este localitatea Bors nr.200, Județul Bihor.

Art.2. (1) Organizarea, funcționarea, competențele și atribuțiile, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin Comunei Bors, județul Bihor, se supun principiilor autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit, cooperării, responsabilității și constrângerii bugetare.

(2) Aplicarea principiilor prevăzute la alin. (1) nu pot aduce atingere caracterului de stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil al României.

Art.3. (1) Prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona, în numele și în interesul colectivităților locale la nivelul cărora sunt alese, treburile publice, în condițiile legii.

(2) Acest drept se exercită de către Consiliul Local al Comunei și Primarul Comunei Bors.

Art.4. (1) Competențele și atribuțiile autorităților administrației publice locale se stabilesc numai prin lege.

(2) Autonomia locală conferă autorităților administrației publice locale dreptul ca, în limitele legii, să aibă inițiative în toate domeniile, cu excepția celor care sunt date în mod expres în competența altor autorități publice.

(3) În relațiile dintre autoritățile administrației publice locale și Consiliul Județean Bihor, pe de o parte, precum și între Consiliul Local al Comunei și Primarul Comunei Bors, pe de altă parte, nu există raporturi de subordonare.

II. AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Art.5. (1) Comuna Bors este unitatea administrativ-teritorială a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenența politică, de avere, de origine socială, de locul nașterii sau de satul în care locuiesc.

(2) Pe teritoriul comunei își poate stabili domiciliul sau reședința orice persoană sau familie care îndeplinește condițiile prevăzute de Constituția României și de legile țării.

(3) Calitatea de cetățean al comunei se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

Art.6. (1) Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în Comuna Bors sunt Consiliul Local ca autoritate deliberativă și Primarul, ca autoritate executivă.

(2) Consiliul local este compus din consilieri aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat în condițiile stabilite de legea privind alegerile locale.

(3) Consiliul local și primarul funcționează ca autorități ale administrației publice locale și rezolvă treburile publice din comuna Bors, în condițiile legii.

(4) Comuna Bors are în componență satele Bors, Santion, Santaul Mare și Santaul Mic, satul Bors fiind și localitatea de reședință.

(5) Autoritatea Consiliului local și a Primarului comunei se exercită numai pe teritoriul comunei Bors.

(6) Actele autorităților publice locale care se emit în exercitarea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților pe care le au la nivelul unității administrativ – teritoriale trebuie să respecte Constituția României și legile țării.

(7) **Misiunea** primăriei este de a stimula și sprijini creșterea prosperității comunei BORS și a bunăstării cetățenilor acesteia.

Obiectivul general al primăriei țintește dezvoltarea economică a comunei în condițiile asigurării protecției mediului și a factorului uman.

Obiectivele specifice ale primăriei vizează:

-alinierea localității Bors la standardele economice și sociale euro-atlantice în consens cu cele naționale

-instaurarea în comuna Bors a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale

-creșterea coeziunii vieții economico-sociale din localitatea Bors.

(8) Locuitorii comunei Bors, se supun legislației în vigoare a României, precum și legislației cu caracter normativ, emise sau adoptate de autoritățile publice locale, respectiv, dispozițiilor Primarului Comunei și hotărârilor Consiliului Local Bors.

(9) Autoritățile publice locale sprijină menținerea și întărirea legăturilor comunității cu toții fii ei care trăiesc și muncesc în alte localități din țară sau din străinătate și care contribuie la promovarea valorilor locale și naționale, la integrarea europeană și la schimbul internațional de valori.

III. ÎNTINDEREA ȘI DELIMITAREA TERITORIULUI COMUNEI BORS

Art.7. (1) Comuna Bors este așezată în partea de Nord-Vest a Județului Bihor, la o distanță de aproximativ 12 km de municipiul Oradea și are ca vecini:

În est este delimitată de comuna Biharea și municipiul Oradea,

In sud de comuna Santandrei,

In vest de comuna Girișu de Criș și Ungaria

In nord cu Ungaria.

(2) Suprafața totală a comunei Borș este de 43,41 km² sau 4.350 ha din care:

-extravilan: 3.167 ha

-intravilan: 1.183 ha

(3) Limitele teritoriului administrativ al comunei sunt cele stabilite prin legile țării iar modificarea lor nu se poate realiza decât dacă este aprobată prin referendum local organizat în condițiile legii.

(4) Delimitarea intravilanului satelor, evidența proprietăților și a folosinței terenurilor, disciplina și modul de amplasare a construcțiilor se stabilesc prin Planul Urbanistic General și Regulamentul local de urbanism, cadastrul general și celelalte documente sau forme de evidență stabilite prin lege, întocmite prin grija compartimentelor de specialitate și aprobate de către autoritățile publice locale potrivit competențelor legale.

(5) Potrivit prevederilor Legii 351 / 2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități", Borsul este localitate de rangul IV iar satele membre ale comunei Bors sunt de rangul V.

IV. EVOLUȚIA ISTORICĂ, DATE DEMOGRAFICE, POPULAȚIE

Art.8.(1) În evoluția istorică a comunei se înscriu mai multe etape precum perioada în care teritoriul a aparținut domeniului bisericesc al Episcopului Oradiei (secolul XIV) sau perioada în care așezarea a fost distrusă în totalitate în timpul dominației otomane. O dezvoltare mai accentuată s-a petrecut la mijlocul secolului al XVI-lea, iar mai apoi la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, când au fost construite mai multe clădiri publice printre care și sediul vechi al Consiliului Popular Comunal.

Satele ce alcătuiesc comuna Borș sunt localități cu o istorie lungă, bogată, acestea dezvoltându-se pe parcursul istoriei împreună cu Oradea.

Satul Borș apare atestat pentru prima dată în sec. 13. în "Regestrum Varadiense" sub denumirea Bursa. Stăpânii satului a fost familia Borsi până în anul 1505, când domeniile satului intră în posesia Episcopiei Romano-Catolice din Oradea (până prin anii 1900).

Sântion și-a căpătat denumirea după clastrul ridicat pentru Sfântul Ioan, edificiu aflat la marginea satului actual pe așa numitul Dealul Clastrului. Sântion a fost menționat pentru prima dată în 1215 în "Regestrum Varadiense", dar săpăturile arheologice din localitate au descoperit atât un așezământ din epoca bronzului, cât și un sat din secolul al 11-lea. În această perioadă zona era o zonă mlăștinoasă, împădurită cu păduri de stejar seculari, și era parte a domeniului de vânatoare regală din comitatul Bihor.

Santăul Mic este menționată în scris pentru prima dată în istorie la data de 1291-1294.

Santăul Mare apare înscris în anul 1215. Cele două localități au o istorie comună. În perioadele istorice au schimbat deseori stăpânul, primii boieri care au posedat cele două sate au fost reprezentanții familiei Ordogh, din acest motiv inițial localitățile purtau denumirea de Ordogszanto.

Conform datelor istorice, următorii stăpâni ai localităților au fost: În anul 1398 era în posesia ordinului palos, 1409 familia Borsy, 1453 familia Pázmány, 1489 familia Părtași, ulterior familia Bajoni a devenit stăpân pe teritoriile Santăului.

În perioade din mijlocul secolului 18 și începutul secolului 19 familiile Jósa, Péchy, Bige, Ercsey și Vad au avut posesii în sat, iar la începutul secolului 20, baronul Königswarter Hermann a fost cel mai mare latifundiar din zonă.

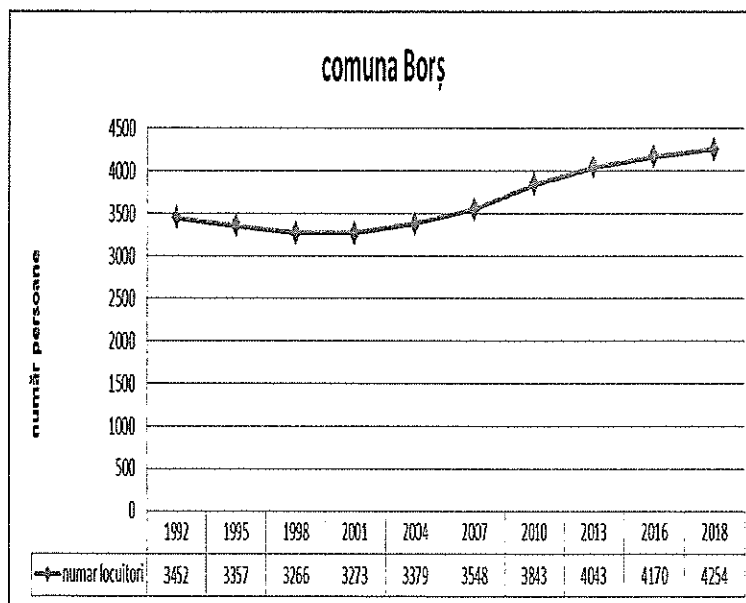
Comuna Borș în ultimii aproape 30 de ani prezintă o **dezvoltare demografică foarte interesantă**, nespecifică comunelor României în general pentru această perioadă. Avem de a face cu o **creștere a numărului locuitorilor începând din anii 2000**.

Comuna reprezintă pentru mulți locuitori din Oradea o posibilitate de a se rupe de aglomerația urbană (de apartamentele din blocuri) prin mutarea reședinței într-o zonă rezidențială de lângă oraș. Această zonă rezidențială deseori se află în afara teritoriului administrativ al orașului - în comunele vecine, cum, în cazul de față, ar fi Biharia, Paleu, Oșorhei, Sânmartin, Sântandrei, Nojorid, Borș. Această tendință a condus la creșterea numărului locuitorilor comunei Borș, dinamică total diferită față de majoritatea UAT-urilor din mediul rural, unde tendința caracteristică este îmbătrânirea și scăderea numărului populației.

Astfel, dacă la începutul anilor 90, comuna studiată nu ajungea la nici 3500 de locuitori (în 1992 având 3452 persoane, populație după domiciliu), se continuă cu o scădere până în primii ani din noul mileniu (în 2001 având doar 3273 locuitori), ca să înceapă o creștere spectaculoasă a populației după domiciliu ce ține și în prezent.

Datele oficiale din 2018 ne arată o populație de 4254 de persoane cu domiciliu în comuna Bors, cu 981 de persoane mai mult față de anul 2001.

Aceste cifre reprezintă o creștere de aproape 30% într-o perioadă de doar 17 de ani.

Din punct de vedere etnic, comuna Bors face parte din comunele bihorene cu locuitori aparținând preponderent comunității maghiare.

În mod tradițional, satele din componența comunei sunt locuite de persoane de etnie maghiară. La ultimul recensământ, realizat în anul 2011, din totalul de 3946 de locuitori 3434 erau maghiari (85,88%), 430 români (11,18%), iar 82 de persoane de altă etnie (1,67%). După imigrarea masivă a orădenilor în Bors, această proporționalitate va suferi modificări, în mod sigur.

V. CĂILE DE COMUNICAȚII EXISTENTE ȘI CATEGORIA ACESTORA

Art.9. (1) În baza prevederilor legislative, în speta Legea 363/2006 (A) privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național- Secțiunea I- Rețele de transport, Comuna Bors este tranzitată atât de rețele de transport rutieră și rețeaua de cai ferate.

(2) Căile de comunicații rutiere din comuna Bors au

Căile de comunicații sunt reprezentate de ;

Drumul comunal DC 71 face legătura între Episcopia Bnihor și Santaul Mare

Drumul comunal DC 73, pornește din localitatea Bors și asigură legătura cu localitatea Santaul Mic

Drumul comunal DC 74, porneste din localitatea Bors spre localitatea Tarian
Drumul judetean DJ 190 ce face legatura intre Episcopia Bihor si localitatea Bors
Drumul national (DN 1 sau E60.) care strabate localitatea Santion si Bors pana
la iesirea spre Ungaria , pe o lungime de 4,3 km

Strazile principale si secundare in localitatile comunei sunt de peste 23 Km.

(3) De asemenea, în nordul comunei trece și secțiunea de autostradă A3 dinspre
Biharia spre Ungaria, care se conectează cu autostrada M4 din Ungaria la nivelul
punctului de trecere a frontierei Borș 2.

(3) Reteaua de transport feroviara , cuprinde linie de cale ferata, care trece prin
comuna Bors, spre Ungaria si invers.

Accesul în comuna Borș se poate realiza și prin Magistrala Feroviară 300:
București Nord - Brașov - Sighișoara - Teiuș - Războieni - Cluj Napoca - Oradea.

În comuna Borș nu există însă stație CFR, motiv pentru care trebuie utilizate
stațiile CFR din municipiul Oradea.

(6) Lungimea totală a drumurilor publice din comuna Borș este de 44 km, din care
81,8% se află în administrarea autorității publice locale (36 km). Din lungimea totală a
drumurilor comunale, conform Primăriei Borș, 97,2% reprezintă drumuri asfaltate, și
2,8% drumuri de piatră. Este însă necesară efectuarea unor lucrări de modernizare a
drumurilor comunale în toate satele componente ale comunei, modernizare care se
infaptuieste si in prezent.

VI. DATE PRIVITOARE LA PRINCIPALELE INSTITUȚII DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI, CULTURII, SĂNĂTĂȚII, ASISTENȚEI SOCIALE ȘI ALTELE ASEMENEA

Educatie

Art.10. (1) În anul 2019, în Comuna Borș funcționa o unitate de învățământ
preuniversitar (Liceul Tehnologic Agroindustrial "Tamási Áron" Borș). De asemenea,
conform datelor Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, la nivel local
mai funcționează 6 structuri de învățământ (fără personalitate juridică): 4 grădinițe cu
program normal, o școală cu clasele I-IV și o școală cu clasele I-VIII. Învățământul de pe
raza comunei Bors se realizează prin:

- Liceul Tehnologic Agroindustrial "Tamasi Aron" Bors, cu clase de la 0 la 13.
- Școala Gimnazială nr. 1 Bors, nivel primar și gimnazial " Lonyay Tivadar" Santion.
- Gradinita cu program prelungit, "Borzsem" , nivel prescolar, din Bors.
- Grădinița cu program prelungit nr.1 Bors, nivel preșcolar, din Santaul Mic.
- Grădinița cu program prelungit, nivel preșcolar, Santion;

- la nivel antepreșcolar s-a înființat Creșa din localitatea Bors, instituție fără personalitate juridică sub autoritatea Fundației ProBors, înființată de Comuna Bors. În anul școlar 2018 – 2019 un număr de peste 35 copii au fost înscriși și au frecventat creșa.

(2) Populația școlară a Comunei Borș însuma în anul 2019 un număr de 566 elevi, dintre care 15,55% înscriși în învățământul preșcolar și 84,45% înscriși în învățământul preuniversitar (primar, gimnazial și liceal). Sistemul educațional din Comuna Borș este deservit de un număr de 54 cadre didactice, repartizate astfel: 8 cadre didactice în învățământul preșcolar (14,81%) și 46 cadre didactice în învățământul preuniversitar (85,19%).

Cultura

(3) În Comuna Borș funcționează 4 cămine culturale. Căminul Cultural din satul Borș cuprinde o sală cu o capacitate de 450 de locuri, mai multe săli mici, o sală pentru cinematograf și una pentru biblioteca comunală. De asemenea, în comuna Borș funcționează 3 biblioteci.

(4) În ceea ce privește manifestările culturale, în Comuna Borș au loc anual mai multe evenimente culturale cu specific local,

- astfel în perioada septembrie – octombrie se organizează *Balul strugurilor*,

- în lunile martie și aprilie au loc diverse activități cu ocazia *Zilei Apei și a Pământului*.

-cu ocazia *Zilei Comunei* – serbată la sfârșitul lunii iulie – Comuna Borș găzduiește mai multe manifestări speciale.

Alte manifestări culturale din Comuna Borș sunt: *Zilele Sportului*, *Balul carnavalului* (coordonat de Organizația Femeilor Reformate), spectacole de teatru etc.

-Zilele Copiilor organizat de Asociația Tinerilor din Sântion (BIFISZ) din localitatea Sântion;

-Diferite activități culturale organizate de asociațiile MIDESZ în localitatea Borș și BIFISZ în localitatea Sântion;

-Activități de ziua Apei și a Pământului organizate de fundațiile școlilor

-comemorarea evenimentelor istorice în organizarea bisericii, a școlilor și a organizațiilor de tineret

(5) În comuna Borș activează două formații de dans de amatori: formația de dans popular „Galagonya” în satul Borș și formația de majorete „Margareta” din Sântion.

Sanatate

(6) În domeniul ocrotirii sănătății, comunitatea dispune de:

- 2 cabinete de medicină umană care-și desfășoară activitatea în satul Bors și Sântion,

- 2 cabinete stomatologice private care își desfășoară activitatea în localitatea Bors.

- un cabinet de medicină veterinară.

- 2 farmacii și 2 puncte farmaceutice- în satele apartinătoare.

Locuitorii din Comuna Borș apelează, pe baza trimerilor de la medicul primar sau în regim de urgență, la serviciile medicale oferite de unitățile specializate din Municipiul Oradea.

Culte

(7) În comună funcționează 4 parohii, de cult ortodox, catolic, o biserică baptistă și reformata:

- Biserica ortodoxă română din Santaul Mare;
- Biserica reformata din Bors, Santion, Santaul Mare și Santaul Mic;
- Biserica catolică din Santion;
- Biserica baptistă din Santion.

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt reformați (69,97%), dar există și minorități de romano-catolici (13,76%), ortodocși (8,84%), pentecostali (1,55%), martori ai lui Iehova (1,39%) și baptiști (1,34%). Pentru 1,75% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Sport

(8) Pentru susținerea activităților sportive Comuna Bors are o sală și două terenuri de sport în Bors și Santion, teren multifuncțional în Santion, parcuri cu dotări de locuri de joacă pentru copii.

Asociația CS Viitorul Bors, are ca secții: fotbal, judo, volei, respectiv 3 grupe de fotbal, 2 de volei și una de judo.

Trupa de dans popular "Galagonya"

Servicii sociale

(9) În anul 2019, în Comuna Borș erau înregistrați 1080 pensionari, un număr în creștere cu 5,77% față de anul 2015. Conform datelor existente la Primăria Comunei Borș, în prezent, la nivel local există 5 beneficiari de ajutor social, în scădere cu 44,44%, față de anul 2015.

În cadrul Primăriei Comunei Borș funcționează Compartimentul de Asistență Socială și Autoritate Tutelară, având 2 persoane angajate din anul 2021.

Monumente, turism

a) Monumente și situri naturale

Pe raza comunei există obiective aflate pe lista monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice

Comuna Bors este bogată în vestigii arheologice

În fosta vatră a localității Santion în urma săpăturilor arheologice inițiale și conduse de către Muzeul Regional Crisana în anii 1952-1955 au fost scoase la iveală vestigii din perioada mijlocie a epocii fierului și din sec XI-XIII, diferite vase de lut cu inscripții în limba latină

Satul Santion este cel mai interesant din punctul de vedere al obiectivelor arheologice medievale

În repertoriul arheologic național este înscris Situl arheologic de la Sântion, punct "Movila Mănăstirii", ruinele unei mănăstiri care datează din 1215 - 1567 Epoca medievală, dar și mai multe așezări care datează din Epoca Bronzului și din secolul XVI Epoca medievală.

Situri naturale , existente in comuna sant
: Natura 2000 ROSCI0104

Lunca Inferioară a Crișului Repede.

Situl este recunoscut pentru habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*, fiind format în proporție de 36% din râuri și lacuri, 26% culturi (teren arabil), 21% pășuni, 15% mlaștini și turbării și 2% alte terenuri arabile.

b) Turism

Conform datelor disponibile in comuna Bors functioneaza un nr. De 3 agenti economici avand activitatea principala hoteluri si alte facilitati de cazare

Hotel Iris – SC ORADEA EXPRES HOTEL SRL

Hotel Magnific

Pensiunea la Mama

In ceea ce priveste utilizarea acestor unitati de cazare , capacitatea de cazare este de 162 de locuri , care sant destinate cu precadere turistilor business , turistilor care sosesc sa viziteze Oradea si imprejurimile si se cazeaza din motive financiare in afara orasului si turistilor de tranzit care se cazeaza pentru o singura noapte ,

Autoritatilre locale depun eforturi considerabile pentru a dezvoltarea turismului in comuna Bors urmand urmatoarele directii majore

Exploatarea apei geotermale prin amenajarea unui strand termal

Deservirea oradiei cu servicii turistice de baza

Deservirea tranzitului in scopuri de afaceri

Exploatarea lacurilor din carierele de nisip neutilizate ca baze de sporturi nautice sau pescuit sportiv

In baza H.G. 887/2020 , comuna Bors beneficiaza de Statutul de Statiune de interes local

Alte servicii

(11) Alte servicii pentru deservirea populației sunt asigurate printr-o agenție poștală, punct de lucru firmă distribuție gaz, un post de poliție, bibliotecă comunala, magazine comerciale, cimitir comunal etc.

VII. PRINCIPALELE FUNCȚIUNI ECONOMICE, CAPACITĂȚI DE PRODUCȚIE DIVERSIFICATE DIN SECTORUL SECUNDAR ȘI TERȚIAR, PRECUM ȘI DIN AGRICULTURĂ

Art.11. (1) Autoritățile administrației publice locale încurajează și susțin, prin măsuri ce țin de competența lor, dezvoltarea și modernizarea agriculturii, a serviciilor și comerțului, a tuturor activităților economice care aduc beneficii familiilor, agenților economici și comunității. Ele asigură egalitate de șanse, tratament nediscriminatoriu pentru toți întreprinzătorii.

(2) Activitățile economice desfășurate in comuna Bors, au următorul profil: comerț, agricultură și creșterea animalelor, tâmplărie P.V.C. și lemn, panificație, prestări servicii, confecționări corpuri metalice ușoare, asamblare piese mașini mici, confecționări mase plastice.

Pe raza comunei funcționează în jur de 700 agenți economici, a căror structură este următoarea:

(3) Preocuparea locuitorilor este, încă din cele mai vechi timpuri, agricultura, respectiv cultura plantelor, îndeosebi cereale și creșterea animalelor, preocupări care au constituit baza veniturilor materiale ale locuitorilor.

Există persoane juridice care își desfășoară activitatea în domeniul creșterii animalelor pe teritoriul localității. Veniturile obținute din agricultură la nivelul locuitorilor comunei sunt relativ mici.

Creșterea animalelor începe să fie o activitate din ce în ce mai redusă
Fondul funciar este reprezentat în comuna Bors de o suprafață totală de 4350 ha, din care:

a) teren extravilan= 3167 ha extravilan;

b) teren intravilan= 1183 ha intravilan;

(4) Terenul agricol și condițiile naturale prielnice cultivării plantelor, au favorizat practicarea unor culturi de cereale, legume și pomi fructiferi iar ca o caracteristică a comunei este prezența serelor la Borș, Sântion și Santăul Mic specializate în cultura zarzavaturilor și a florilor. Sunt de asemenea caracteristice, în localitățile Sântion, Borș și Santăul Mic sere ale micilor producători și întreprinzători, acoperite cu folie de polietilenă sau sticlă în care se cultivă produse timpurii: ridichi, dovleci, salată, ardei, roșii, castraveți și flori.

VIII. SERVICIILE PUBLICE DE INTERES LOCAL

Art.12. (1) Serviciile publice locale reprezintă acele activități și prestații pe care autoritățile publice locale sau instituțiile publice de interes local le desfășoară sau le oferă cetățenilor în scopul satisfacerii nevoilor lor.

Principalele servicii necesare a fi prestate la nivelul comunei Bors sunt cele prevăzute de art. 129 alin. (2) lit. d) și ale alin. (7) din OUG nr. 57 / 2019:

(2) Comuna dispune de următoarele utilități:

a) **Serviciul de furnizare apă și canalizare**

Serviciul public se realizează prin S.C. Apa Canal Nord Vest SRL, ca și serviciu delegat, în baza Contractului de delegare.

Gradul de acces al populației la serviciul public de alimentare cu apă este realizat în proporție de 80%, iar la serviciul de canalizare este realizat în proporție de 71%,

b) **Serviciul public de salubritate**

Colectarea și recuperarea deșeurilor se realizează de către S.C. RER Ecologic S.A., în baza contractului de delegare a gestiunii Serviciului de salubritate încheiat între operatorul regional și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pe seama comunelor asociate, respectiv a comunei Bors, fiind încheiate contracte individuale pe gospodării, instituții și alți utilizatori.

c.Serviciul de gospodarie comunală

În subordinea Consiliului Local Bors, funcționează S.C. Trans Prest Serv Bors S.R.L., având obiectul principal de activitate: "activități de întreținere peisagistică".

IX. PATRIMONIUL PUBLIC ȘI PRIVAT AL COMUNEI BORS

Art.13. Patrimoniul comunei este alcătuit din bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea publică și în proprietatea privată ale acesteia, precum și obligațiile cu caracter patrimonial.

Art.14. (1) Domeniul public al comunei Bors este alcătuit din bunurile prevăzute în anexa nr. 4 la Codul administrativ, precum și din alte bunuri de uz sau de interes public local, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului local, dacă nu sunt declarate prin lege ca fiind bunuri de uz sau de interes public național ori județean.

(2) Bunurile care aparțin comunei sunt supuse inventarierii anuale.

(3) Inventarul bunurilor din domeniul public al unității administrativ-teritoriale comuna Bors se constituie prin:

a) Prin Hotărârea Guvernului nr. 970 / 2002 privind atestarea domeniului public al județului Bihor, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bihor, a HG 931/2008 și a Hotărârii Guvernului nr. 630 / 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 970 / 2002 privind atestarea domeniului public al județului Bihor, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bihor,

b) Prin însușirea inventarului actualizat al bunurilor care aparțin domeniului public și privat al comunei Bors, aprobat prin HCL Bors nr. 62/2007, HCL 29/2020 și HCL 81/2020.

(4) De la intrarea în vigoare a Codului administrativ, inventarierea bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale se va face în conformitate cu prevederile art. 289 din O.U.G. nr. 57/2019.

Art.15. (1) Domeniul privat al comunei Bors este alcătuit din bunuri mobile și imobile, altele decât cele din domeniul public, intrate în proprietate prin modalități prevăzute de lege și sunt supuse dispozițiilor de drept comun, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) De la intrarea în vigoare a Codului administrativ, inventarierea bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale se va face în conformitate cu prevederile art. 357 din O.U.G. nr. 57/2019.

Art.16. Acceptarea donațiilor și a legatelor făcute către unitățile administrativ-teritoriale se aprobă prin:

a) hotărâre a consiliului local al comunei pentru donațiile și legatele de bunuri imobile;

b) hotărâre a consiliului local al comunei pentru donațiile și legatele de bunuri mobile a căror valoare de piață este mai mare de 500.000 lei;

c) dispoziția conducătorului instituției administrației publice locale, pentru donațiile și legatele de bunuri mobile a căror valoare de piață este mai mică sau egală cu 500.000 lei.

Art.17. Creșterea sau diminuarea patrimoniului va fi temeinic justificată pentru fiecare caz, în note explicative anexate la inventar.

Art.18. Consiliul local hotărăște la cumpărarea de bunuri, în funcție de alocația bugetară și în condițiile legii.

Art.19. Vânzarea, concesiunea și închirierea se fac prin licitație publică, potrivit prevederilor legale.

Art.20. Hotărârile pe care consiliul local le ia cu privire dobândirea sau înstrăinarea dreptului de proprietate în cazul bunurilor imobile se adoptă de consiliul local cu majoritatea calificată definită la art. 5 lit. dd), de două treimi din numărul consilierilor locali în funcție, din Codul administrativ.

Art.21.(1) Fiecare persoană fizică sau juridică este obligată să-și declare și să probeze proprietățile pe care le deține pe raza comunei Bors pentru a fi înregistrate în evidențele fiscale și agricole ale primăriei iar orice modificare survenită cu privire la regimul juridic al proprietăților va fi, de asemenea, adusă la cunoștință și probată cu acte compartimentelor de specialitate ale administrației publice locale pentru a fi operate corespunzător.

Proprietățile deținute în alte unități administrativ teritoriale se declară la primăriile respective, asupra acestora fiind informată și primăria locală.

(2) În comuna Bors proprietatea privată dobândită licit este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular iar caracterul licit al dobândirii dreptului de proprietate asupra terenurilor și altor imobile în condițiile aplicării eronate a legilor proprietății poate fi constatat numai de către instanța de judecată sau, după caz, de către autoritatea care a emis actul de proprietate în cauză.

X. PARTIDELE POLITICE.

Art.22. (1) Comunitatea locală este organizată pe principiul constituțional al pluralismului, care reprezintă condiția de bază și garanția economiei de piață, a democrației sociale și politice, a libertății membrilor săi.

(2) Organizațiile locale ale partidelor politice își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare contribuind la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor și la împlinirea aspirațiilor și idealurilor acestora, cu respectarea suveranității naționale, a integrității teritoriale, a ordinii de drept, a principiilor democrației și ale autonomiei locale.

(3) Partidele politice care își desfășoară activitatea în comuna Bors:

- Uniunea Democrați Maghiara(UDMR)
- Partidul Național Liberal (P.N.L.)
- Partidul Social Democrat (P.S.D.)
- alte partide cu o reprezentare mai mică (USR etc),

(4) Numărul membrilor fiecărui consiliu local se stabilește prin ordin al prefectului, în funcție de numărul locuitorilor comunei, conform populației raportate, în funcție de domiciliu, de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului în care se organizează alegerile, conform prevederilor art. 112 din O.U.G. nr. 57/2019.

(5) Consiliul local al comunei Bors este format din 13 consilieri, cu următoarea apartenență politică:
12 consilieri UDMR, 1 consilieri PNL.

XI. COOPERAREA SAU ASOCIEREA

Art.23.(1) Consiliul local hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local.

(2) De asemenea, hotărăște înfrățirea comunei cu unități administrativ-teritoriale similare, din alte țări, cooperarea sau asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

(3) Comuna Bors este membru al:

- Asociației Comunelor din România;
- Asociației de Dezvoltare Intercomunitară ZONA METROPOLITANĂ ORADEA;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară APAREGIO;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT GRUP;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară TRANSREGIO;
- Grupului de Acțiune Locală GAL;
- Asociația "ClusTherm Transylvania".

(4) Comuna Bors face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest a României.

XII. MODALITATEA DE ATRIBUIRE ȘI SCHIMBARE A DENUMIRILOR DE STRĂZI, PIEȚE ȘI DE OBIECTIVE DE INTERES PUBLIC LOCAL

Art.24. (1) - Atribuirea sau schimbarea de denumiri se face de către consiliile locale, prin hotărâre, pentru parcuri, piețe, oboare, cartiere, străzi, stații ale mijloacelor de transport în comun, precum și pentru obiective și instituții de interes local aflate în subordinea lor.

(2) Proiectele de hotărâri ale consiliului local, având ca obiect atribuirea ca denumire a unor nume de personalități ori evenimente istorice, politice, culturale sau de orice altă natură, ori schimbarea unor astfel de denumiri, vor putea fi adoptate numai după ce au fost analizate și avizate de comisia de atribuire de denumiri județeană.

(3) Hotărârile consiliului local adoptate fără solicitarea avizului comisiei de atribuire de denumiri, sunt nule de drept (conform O.G. nr. 63 din 29 august 2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri).

XIII. CONSULTAREA CETĂȚENILOR

Art.25. (1) Locuitorii comunei Bors sunt consultați, în condițiile legii, asupra problemelor de interes deosebit, prin referendum.

(2) Referendumul local se organizează și se desfășoară potrivit prevederilor Legii nr. 3/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Proiectele de lege sau propunerile legislative privind modificarea limitelor teritoriale ale comunei se înainteaza Parlamentului spre adoptare, numai dupa consultarea prealabila a cetatenilor prin referendum iar in acest caz organizarea referendumului este obligatorie.

(4) Problemele supuse referendumului local se stabilesc de consiliile locale, la propunerea primarului sau a unei treimi din numarul consilierilor locali.

Art.26. (1) Cetatenii pot fi consultați și prin adunări cetățenești, organizate.

(2) Convocarea și organizarea acestora se face de către primar, la inițiativa acestuia, ori a unei treimi din numarul consilierilor în funcție.

(3) Convocarea adunării se face prin aducerea la cunoștința publică a scopului, datei și a locului unde urmează să se desfășoare aceasta.

(4) Adunarea cetățenească este valabil constituită în prezenta majorității cetățenilor cu drept de vot și adoptă propuneri cu majoritatea celor prezenți.

(5) Propunerile se consemnează într-un proces-verbal și se înaintează primarului, care le supune dezbaterii consiliului local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de realizare și de finanțare, dacă este cazul. (6) Soluția adoptată de consiliul local se aduce la cunoștință publică prin grija secretarului general al unității administrativ-teritoriale.

Art.27. (1) Prin dispoziția primarului se stabilește responsabilul primăriei, pentru relația cu societatea civilă și atribuțiile acestuia conform Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

(2) Consiliul local și primăria comunei Bors au obligația de a informa și de a supune dezbaterii publice proiectele de acte normative, de a permite accesul la luarea deciziilor administrative și la minutele ședințelor publice.

XIV.ACORDAREA DE TITLURI ȘI CERTIFICATE

Art.28. (1) Se poate acorda titlul de cetățean de onoare unor persoane fizice române sau străine, cu merite deosebite pe plan economic, politic, social, cultural sau altor persoane importante reprezentative pentru comuna Bors.

(2) Titlul de cetățean de onoare se poate pierde sau retrage în cazul în care persoanele cărora le-a fost conferit desfășoară activități contrare intereselor comunei.

(3) Drepturile cetățenilor de onoare sunt acelea de a purta medalia de cetățean de onoare al comunei Bors la festivități locale (organizate de administrația publică locală), la care posesorul este invitat și face act de prezență și de a susține o alocuțiune scrisă sau verbală cu acordul organizatorilor manifestării, în situația în care manifestările fac referire la comuna Bors.

XV. ÎNSEMNELE SPECIFICE ALE LOCALITĂȚII ȘI MODALITĂȚILE DE UTILIZARE

Art.29. Pe teritoriul comunei Bors se folosesc, în condițiile legii, următoarele simboluri:

A.naționale:

- Drapelul României (tricolor)
- Ziua Națională a României – 1 Decembrie
- Imnul Național al României – „Deșteaptă-te române”
- Stema țării – stabilită prin lege organică.

B.europene:

- Drapelul Uniunii Europene
- Stema Uniunii Europene
- Imnul Uniunii Europene
- Ziua Uniunii Europene

C.locale:

- Drapelul Comunei Bors.

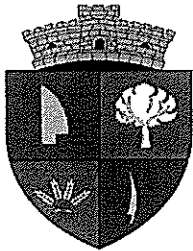
XVI. DISPOZITII FINALE

Art.30. Nerespectarea prevederilor prezentului statut, atrage după sine aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare.

Art.31. Prezentul statut poate fi modificat, completat sau revocat prin hotărâri ale consiliului local.

PRESEDINTE DE SEDINTA
CONSILIER
Bajgyik Baranyi Emma

CONTRASEMNEAZA
SECRETAR GENERAL
Zbarcea Adrian Daniel

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 1
la statut

Modelul stemei din Comuna Bors, Judetul Bihor.

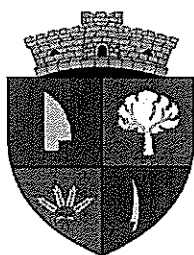
La HG 45/2019 privind aprobarea stemei Comunei Bors, se anexeaza HCL Bors 74/2013, privind insusirea variantei finale a proiectului de stema pentru Comuna Bors, cu descrierea heraldica a Stemei, astfel:

- scut triunghiular cu marginile rotunjite, care respecta Conventia Nationala privind stemele comunale.
- coroana murala cu un turn crenelat semnifica faptul ca localitatea are rangul de comuna.
- copacul de aur si cele doua lame sunt simboluri din vechile sigilii ale Comunei Bors, din anul 1815.
- cele patru spice de grau reprezinta sate le care alcatuiesc comuna si activitatea specifica zonei, respectiv agricultura.

Modelul steagului din Comuna Bors, Judetul Bihor.

Modelul steagului exista dar este in curs de avizare din partea Ministerului Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice, potrivit Legii nr. 141/2015 privind arborarea și folosirea de către unitățile administrativ-teritoriale a steagurilor proprii.

La desfasurarea unor activitati oficiale se arboreaza inclusiv Drapelul Romaniei.

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 2
la statut

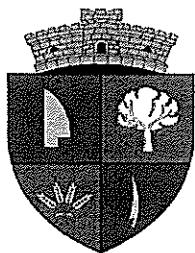
**Prezentarea suprafețelor intravilanului și a extravilanului pe fiecare dintre
localitățile Comunei Bors
Organizarea spatiaa a Comunei Bors**

A. Suprafata totala existenta in Comuna Bors, este de 4350 ha, din care 3167 ha extravilan si 1183 ha teren intravilan :

Bors-	528 ha extravilan, 422 ha intravilan,
Santion-	914 ha extravilan, 575 ha intravilan,
Santaul Mic-	708 ha extravilan, 99 ha intravilan,
Santaul Mare-	1017 ha extravilan, 87 ha intravilan.

B. Comuna Bors are o retea cu o structura radial- inelara. Din punct de vedere al incadrarii in teritoriu, comuna Bors face parte din sistemul periurban al Municipiului Oradea fiind considerata comuna limitrofa, inclusiv pe plan teritorial. Distanta intre centrul comunei si centrul municipiului este de 12 Km.

Satele comunei Bors sunt dispuse fata de localitatea de resedinta la urmatoarele distante:
Bors-Santaul Mare= 8km; Bors- Santaul Mic=4 km; Bors-Santion=3 km;

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 3
la statut

Hidrografia, flora, fauna și tipul solurilor de la nivelul Comunei Bors
Atracții turistice. Natura 2000.
Clima. Surse de poluare a apelor, aerului și a solului.

Hidrografia

În ceea ce privește hidrografia comunei, **râul principal** din acest perimetru este **Crișul Repede**, acesta, după ce trece de Oradea, unde este îndiguită pe o lungime de peste 23 de km, continuă cursul lui lent, iar la sud de comuna Borș, părăsește teritoriul României.

Râul Crișul Repede reprezintă, totodată, granița naturală între comuna Borș și comuna Sântandrei.

Un alt curs de apă este Crișul Mic, ce traversează teritoriul comunei în zona satului Santăul Mare, având albia puțin dezvoltată și foarte meandrat. Putem aminti, totodată două canale de 2-2,5km fiecare săpate în anii 1958-60 în vederea introducerii unor terenuri în circuitul agricol.

Pe raza comunei vom întâlni mai multe **bălți formate în vechi balastiere**. Numărul acestora este în creștere, datorită faptului, că extracția de pietriș și nisip din zonă reprezintă în continuare o preocupare importantă pentru unele firme de construcții din Oradea. În momentul de față numărul acestora depășește 10 lacuri artificiale. Utilizarea acestora în scop productiv (fermă piscicolă), sau de agrement (lacuri de agrement) va duce la diversificarea economiei comunei, oferind noi locuri de muncă pentru locuitorii din zonă. Pentru a evita problemele ce se ivesc în timpul exploatării și după închiderea

balastierei, toți agenții economici vor avea în vedere metoda cadru de exploatare a nisipului și pietrișului

Flora și Fauna

Flora este reprezentată de specii de plante aflate în strânsă corelație cu clima, relieful și solurile comunei și este caracterizată prin elemente specifice zonei de stepă. Pășunile reprezintă vegetația ideală pentru ciuperci, soc, mure, porumbe etc. Aflată în regiunea stepei și silvostepii, regiunea are o vegetație formată din plop și salcie ca esențe moi și gorun, cer, ulm, frasin carpen ca esențe tari dar și vegetație de tip semi-acvatică. Fauna caracteristică este reprezentată printre altele de diferite specii de rozătoare - popandaul, harciogul, iepurele etc pasări - prepelița, graurul, dropia și diferite specii de reptile și insecte. În cadrul faunei acvatice, o însemnată deosebită o au speciile de pești cum ar fi crapul, stiuca și bibanul soare.

Atracții turistice. Natura 2000.

În Comuna Borș se remarcă mai multe obiective istorice, precum: Situl arheologic de la Sântion, punct "Movila Mănăstirii", ruinele unei mănăstiri ce datează din 1215 - 1567 epoca medievală dar și mai multe așezări ce datează din epoca bronzului și din secolul XVI epoca medievală.

Pe teritoriul administrativ al comunei Borș, conform Ordinului nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România și completată prin Ordinul nr. 2.387 din 29 septembrie 2011, se află următoarele arii protejate:

- **ROSCI0185 Păduricea de la Santău** – reprezentând 3% din teritoriul administrativ al comunei. Reprezentativ în cadrul acestui sit este habitatul de Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). Habitatul este foarte bine reprezentat cu Anin negru, Țigănuș și Țipar. Tot aici a fost identificată Forfecuța bălții - specie din lista roșie (1994) și Buhaiul de baltă cu burta roșie.
- **ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede** - reprezentând 1% din teritoriul administrativ al comunei. Acesta se întinde și pe alte localități din vecinătate, respectiv în Comuna Sântandrei, Comuna Girișu de Criș și Municipiul Oradea. Situl este recunoscut pentru habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*, fiind format în proporție de 36% din râuri și lacuri, 26% culturi (teren arabil), 21% pășuni, 15% mlaștini și turbării și 2% alte terenuri arabile. Dintre cele mai importante specii de faună din cadrul Luncii Inferioare a Crișului Repede amintim: Buhaiul de baltă, Porcușorul de șes, Boarcă, Dunariță, Zvârlugă, Răspăr, Pietrar, Fusar mic, Petroc etc.

Clima acestei regiuni este constituită dintr-un climat temperat continental cu

nuante oceanice, temperatura medie anuală fiind de 10-11* C. Cantitatea medie anuală de precipitații înregistrează valori de 550-650 mm/an. Vânturile caracteristice sunt cele vestice și nord-vestice, iarna este caracteristic vântul de nord, nord-vest iar vara cele sudice.

Surse de poluare

Principalele surse de poluare ale *apelor* (de suprafață și subterane) de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură și de poluarea apelor de suprafață și subterane cauzată de eliminarea de ape uzate menajere (lipsa parțială a rețelei de canalizare).

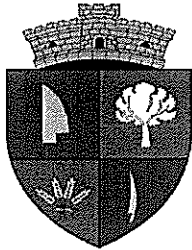
La nivelul comunei Borș calitatea *aerului* este bună, neexistând surse majore de poluare a aerului în zonă. Singurele surse de poluare sunt traficul rutier pe E60 și poluarea de pe platformele industriale

Solul reprezintă împreună cu ceilalți factori de mediu – mediul de viață pentru plante, animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție. La nivelul comunei Borș se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole care sunt monitorizate sub aspectul calității solului și măsurilor agropedoameliorative de către instituțiile competente (Direcția Agricolă și pentru Dezvoltare Rurală Bihor și O.S.P.A Bihor).

Conform inventarului Agenției pentru Protecția Mediului Bihor, aproape de comuna Bors, au fost identificate 3 situri potențial contaminate (contaminate istoric), rezultate în urma activităților industriale. Acestea sunt următoarele:

- SC Cemtrade SA - platforma industrială - Oradea, Șoseua Borșului - 0,22 ha;
- SC Sinteza SA - platforma industrială Oradea, Șoseaua Borșului, nr.35 - 17 ha;
- SC Termoelectrica SA-platforma industrială Oradea, str. Ogorului, nr. 2 - 141 ha.

Pentru situl contaminat SC Cemtrade S.A Oradea (depozit de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase) au fost emise pentru titulari acte de reglementare care cuprind măsurile de închidere și ecologizare. Acest tip de halde prezintă potențial de poluare transfrontalieră în perioadele secetoase ale anului când există posibilitatea antrenării particulelor de șlam roșu prin intermediul vântului în direcția statului vecin, Republica Ungară, cât și pe teritoriul Comunei Bors, în zona Santau.

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 4
la statut

Datele privind înființarea Comunei Bors, prima atestare documentară, precum și evoluția istorică

Istoria comunei Borș este strâns legată de istoria localităților aferente

. În încercarea de a defini originalitatea denumirii localității întâmpinăm două opinii contradictorii.

Pe de o parte se poate afirma că, consemnări în paginile istoriei a localității s-au făcut încă din anul 1215 pe atunci avea denumirea de villa Burs, de-a lungul istoriei această comună primește mai multe denumiri fiind sub stăpânire austro-ungară și numele comunei va fi pe măsură. În perioada următoare ia numele de Burs mai precis în anul 1216 după care datorită unor presiuni exercitate de către guvernul din acea perioadă ia numele de Bursa această denumire persistând între anii 1291-1294.

În anul 1587 localitatea primește numele de Borș după care se mai înregistrează câteva schimbări ale denumirii localității dar de această dată schimbările sunt numai gramaticale cum este schimbarea numelui în Bors în anul 1828, denumirea actuală și de această dată finală îl primește în anul 1851.

Pe de altă parte alții sunt de acord că, comuna Borș datează din anul 1295 astfel de consemnări se pot găsi în istoria maghiarilor scris de Josika unde pe lângă această dată se poate găsi și numele originară a localității aceasta fiind dată de Borș fiul lui Bonyer, acest tânăr împreună cu un alt tânăr pe nume Zalard având o importanță deosebită în istoria comunei de la acel tânăr pe nume Zalard primind numele Sălardul de azi.

Consemnări sunt evidențiate și în memoriile lui Nagy Ivan care vorbește despre o familie pe nume Borș care locuiau în această regiune între anii 1350-1460 care era o familie de boieri din zona Bihor.

Tot acest autor spune că este aproape sigur că denumirea de Borș provine de la această familie nobilă, generații la rând purtând acest nume. Și pe acea vreme regiunea includea mai multe sate cum sunt Cherechiu, Santăul Mic, Santăul Mare, Sântion,

desfășurată de-a lungul unei artere principale de comunicație și transport ce lega Oradea de Debrețin.

Și din acest punct de vedere sunt mai multe denumiri care le-a avut comuna una dintre acestea este denumirea de Burs, însă când se vorbește de satul sau comuna Burs nu putem fi siguri că este vorba de localitatea Borș de astăzi deoarece cronicarii din acea perioadă care făceau consemnările nu vorbeau bine limba așa dar aceasta ar fi o explicație pentru atâtea denumiri dintre care amintim: Borz, Bortz, Burs, Bursi.

De-a lungul timpului comuna a avut o istorie și un trecut destul de zbuciumată pricinuite de multe conflicte, războaie datorită apropierii sale de orașul Oradea cotropitorii care au vrut să cucerească acest oraș având tendința de a se extinde și mai departe în comunele limitrofe.

După pactul din 1867 încheiată între Austria și Ungaria această regiune a cunoscut o ascendență atât din punct de vedere economic cât și social și cultural.

Localitatea Sântion și-a căpătat denumirea după clastrul ridicat pentru Sfântul Ioan, edificiu aflat la marginea satului actual pe așa numitul Dealul Clastrului.

Sântion a fost menționat pentru prima dată în 1215 în "Regestrum Varadiense", dar săpăturile arheologice din localitate au descoperit atât un așezământ din epoca bronzului, cât și un sat din secolul al 11-lea. În această perioadă zona era o zonă mlăștinoasă, împădurită cu păduri de stejar seculari, și era parte a domeniului de vânătoare regală din comitatul Bihor

Localitatea Santăul Mic este menționată în scris pentru prima dată în istorie la data de 1291-1294.

Localitatea Santăul Mare apare înscris în anul 1215.

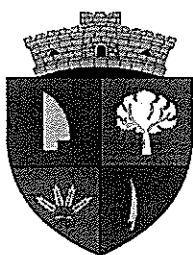
Cele două localități au o istorie comună. În perioadele istorice au schimbat deseori stăpânul, primii boieri care au posedat cele două sate au fost reprezentanții familiei Ordogh, din acest motiv inițial localitățile purtau denumirea de Ordogszanto.

Conform datelor istorice, următorii stăpâni ai localităților au fost:

În anul 1398 era în posesia ordinului palos, 1409 familia Borsy, 1453 familia Pázmány, 1489 familia Părtași, ulterior familia Bajoni a devenit stăpân pe teritoriile Santăului.

În perioade din mijlocul secolului 18 și începutul secolului 19 familiile Jósa, Péchy, Bige, Ercsey și Vad au avut posesii în sat, iar la începutul secolului 20, baronul Königswarter Hermann a fost cel mai mare latifundiar din zonă.

Cele două sate nu prezintă prea mare interes din punct de vedere al obiectivelor

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 5
la statut

Componența și structura populației în Comuna Bors, Județul Bihor, defalcate pe localități componente

Conform Institutului Național de Statistică, populația stabilă a Comunei Bors după domiciliu, în anul 2020, este de **4.324** persoane, cu 3,7% mai mult decât cea din anul 2016.

Trendul demografic al ultimilor ani a fost unul ascendent, în intervalul 2016-2020, rata medie anuală de creștere fiind de 0,9%.

În anul 2020, 51,3% din populația cu domiciliu a localității este de sex feminin și 48,7% de sex masculin. Rata masculinității este de 91,84% (în sensul în care la 100 de persoane de sex feminin revin 91,84 persoane de sex masculin), în ușoară scădere față de anul 2013, când acest indicator avea valoarea de 92,82%.

Densitatea populației în Comuna Bors este de 99,60 locuitori/km², cu mult sub densitatea medie a populației în Zona Metropolitană Oradea (400 locuitori/km²). Aceasta din urmă este influențată însă de aglomerarea din Municipiul Oradea unde densitatea populației este de 1913 locuitori/km².

În ceea ce privește structura etnică a locuitorilor Comunei Bors, majoritatea sunt de etnie maghiară (85,88% în anul 2011). Astfel, datorită populației majoritar maghiare, principala confesiune religioasă din comună este cea reformată (69,97%). Populația de confesiune ortodoxă ocupă un procent de 8,84% din populația totală, romano-catolicii – 13,76%, penticostalii – 1,55%, bapțiștii – 1,4% și greco-catolicii – 0,79%.

Din totalul populației stabile a Comunei Bors în 2020 doar 13,66% sunt tineri (591 persoane), 69,95% din locuitori au vârsta cuprinsă între 15 – 64 ani (3.025) și 16,39% au peste 65 de ani (708). Gradul de îmbătrânire demografică este de 1197,79‰, ceea ce înseamnă că la 1.000 tineri (0-14 ani) revin 1.197,79 vârstnici (65 ani și peste).

Mișcarea naturală și migratorie a populației. Rata sporului natural din comuna Bors a fost negativă în perioada 2016-2019, având o medie de -5%.

Pe de altă parte, cea mai scăzută valoare a ratei sporului natural a fost înregistrată în anul 2019 (-6,29%), când sporul natural a fost de -27 persoane.

În ceea ce privește mișcarea migratorie, în comuna Borș avem un sold pozitiv al schimbărilor de domiciliu și al schimbărilor de reședință. Astfel, în anul 2019 numărul stabilirilor cu domiciliu a fost cu 56 de persoane mai mare decât cel al plecărilor cu domiciliu, față de anul 2013 când acest număr a fost de 82 persoane.

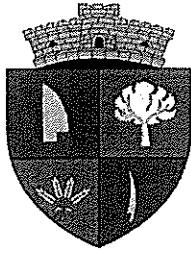
De asemenea, în anul 2019, 49 persoane s-au stabilit cu reședința în comuna Borș, în timp ce 36 au plecat cu reședința în altă localitate.

Importanța economică pe care o are comuna, se reflectă și pe plan demografic.

Specific zonei este faptul că deși la nivel național populația activă a scăzut, la nivelul comunei a crescut, prin însăși migrarea populației din Oradea și împrejurimi. Acest aspect este important, datorită locurilor de muncă nou create și a serviciilor publice de calitate asigurate de administrația locală Borș.

Componenta etnică a comunei Borș

- Români (11,17%)
- Maghiari (85,88%)
- Necunoscută (1,67%)
- Altă etnie (1,26%)

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORS
BORS, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

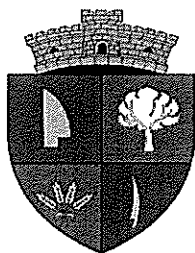
ANEXA Nr. 6.a
la statut

Componenta nominală, perioada/perioadele de exercitare a mandatelor aleșilor locali de la nivelul Comunei Bors, Județul Bihor, precum și apartenența politică a acestora, începând cu anul 1992

PRIMAR

- a) mandatul 1992-1996
- b) mandatul 1996-2000
- c) mandatul 2000-2004
- d) mandatul 2004-2008
- e) mandatul 2008-2012
- f) mandatul 2012-2016
- g) mandatul 2016-2020
- h) mandatul 2020-2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
1	BATORI GEZA	27.11.1961	UDMR	1992-2024

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 6.b
la statut

Componenta nominală, perioadele de exercitare ale mandatelor aleșilor locali de la nivelul Comunei Bors, Județul Bihor, precum și apartenența politică a acestora, începând cu anul 1992

I. CONSILIERI LOCALI

a) mandatul 1992-1996

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
1	2	3	4	
1	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	
2.	Jenei Bihari	03.10.1951	UDMR	
3.	Bodo Irma	05.19.1948	UDMR	
4.	Lajos Karoly	06.05.1941	UDMR	
5	Popp Geza	10.09.1957	UDMR	
6	Lemeniy Francisc	05.05.1952	UDMR	
7	Kala Alexandru	16.03.1967	UDMR	
8	Papa Iuliu	15.07.1942	UDMR	
9	Gyorgi Otto-Imre	26.12.1943	UDMR	
10	Karacs Zsuzsa Sandor	12.05.1955	UDMR	
11	Szabo Sandor	17.03.1957	UDMR	
12	Varga Coloman	14.11.1949	UDMR	
13	Mihut Tiberiu Ludovic	11.08.1961	UDMR	

b) mandatul 1996- 2000

Nr. crt.	Nume și prenume 1	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
1.	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	
2	Nagy Mate Andrei	04.11.1961	UDMR	
3	Biro Irina	25.07.1952	UDMR	
4	Balizi Stefan		UDMR	
5	Bor Coloman	03.09.1950	UDMR	
6	Lemeniy Francisc	05.05.1952	UDMR	
7	Baracsi Eva	17.12.1947	UDMR	
8	Papa Iuliu	15.07.1942	UDMR	
9	Jenes Karoli	07.09.1955	UDMR	
10	Kupas Tiberiu	24.07.1950	UDMR	
11	Suteu Irina	04.11.1951	PNTCD	
12	Paul Janos Tivadar	05.01.1954	UDMR	
13	Mihut Tiberiu Ludovic	11.08.1961	UDMR	

c) mandatul 2000-2004

Nr. crt.	Nume și prenume 1	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
1	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	
2	Jenei Bihari-Mihai	03.10.1951	UDMR	
3	Bodo Irina	05.10.1948	UDMR	
4	Hegysi Laszlo- Jozsef	18.02.1959	UDMR	
5	Forgacs Imre	15.09.1956	UDMR	
6	Suteu Irina	04.11.1951	PD	
7	Curpas Mihai	08.08.1947	UDMR	
8	Papa Iuliu	15.07.1942	UDMR	
9	Baracsi Eva	17.12.1947	UDMR	
10	Paul Ianos Tivadar	05.01.1954	UDMR	
11	Nagy Mate Andrei	04.11.1961	UDMR	
12	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	
13	Bor Coloman	03.09.1950	UDMR	

d) mandatul 2004-2008

Nr. crt. 1	Nume și prenume	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
1	Baracsi Eva	17.12.1947	UDMR	
2	Csomay Arpad Sighismund	04.11.1953	UDMR	
3	Szatan Gyorgy	21.02.1968	UDMR	
4.	Forgacs Imre	15.09.1956	UDMR	
5	Paul Ianos Tivadar	05.01.1954	UDMR	
6	Curpas Mihai	08.08.1947	UDMR	
7	Bondar Iuliu Gavril	21.05.1955	UDMR	
8	Papa Iuliu	15.07.1942	UDMR	
9	Nagy Mate Andrei	04.11.1961	UDMR	
10	Bor Coloman	03.09.1950	UDMR	
11	Hegysi Laszlo- Jozsef	18.02.1959	UDMR	
12	Toth Gyorgy	06.11.1955	UDMR	
13	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	

e) mandatul 2008-2012

Nr. crt. 1	Nume și prenume	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
1.	Curpas Mihai	08.08.1947	UDMR	
2	Bondar Iuliu Gavril	21.05.1955	UDMR	
3	Szatan Gyorgy	21.02.1968	UDMR	
4	Racz Gal Szabolcs	14.12.1980	UDMR	
5	Paul Ianos Tivadar	05.01.1954	UDMR	
6	Bor Coloman	03.09.1950	UDMR	
7	Kakocz Ludovic Alexandru	18.10.1984	UDMR	
8	Lukacs Ibolya	03.06.1958	UDMR	
9	Kabai Vitentiu	14.03.1973	UDMR	
10	Retek Emilia	23.11.1970	UDMR	
11	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	
12	Ambrus Zsuzsa	30.04.1985	UDMR	
13	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	

f) mandatul 2012-2016

Nr. crt. 1	Nume și prenume	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
1	Curpas Mihai	08.08.1947	UDMR	
2.	Bondar Iuliu Gavril	21.05.1955	UDMR	
3.	Szatan Gyorgy	21.02.1968	UDMR	
4.	Racz Gal Szabolcs	14.12.1980	UDMR	
5	Paul Ianos Tivadar	05.01.1954	UDMR	
6	Bor Coloman	03.09.1950	UDMR	
7	Kakocz Ludovic Alexandru	18.10.1984	UDMR	
8	Lukacs Ibolya	03.06.1958	UDMR	
9	Kabai Vitentiu	14.03.1973	UDMR	
10	Retek Emilia	23.11.1970	UDMR	
11	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	
12	Ambrus Zsuzsa	30.04.1985	UDMR	
13	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	

g) mandatul 2016-2020

Nr. crt. 1	Nume și prenume	Data nașterii 2	Apartenența politică 3	Perioadă 4
0	Richer Iosif	04.03.1956	PPMT	
1.	Bondar Tamas	22.05.1986	UDMR	
2.	Szatan Gyorgy	21.02.1968	UDMR	
3.	Nagy Mate Eniko	06.10.1963	UDMR	
4	Hegyesy Laszlo Iozsef	18.02.1959	UDMR	
5	Bor Levente	01.12.1978	UDMR	
6	Kakocz Ludovic Alexandru	18.10.1984	UDMR	
7	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	
8	Bocsardi Erno	29.05.1966	UDMR	
9	Retek Emilia	23.11.1970	UDMR	
10	Cristea Adriana	19.07.1958	PSD	
11	Szilaghi Miklos	22.10.1957	UDMR	
12	Csiger Laszlo Robert	05.08.1970	UDMR	

h) mandatul 2020- 2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
1	2	3	4	
1	Bente Ioan	06.03.1962	PNL	
2	Baygyk Baranyi Emma	04.10.1980	UDMR	
3	Szilagy Miklos	22.10.1957	UDMR	
4	Nagy Mate Eniko	06.10.1963	UDMR	
5	Hegyesy Laszlo Iozsef	18.02.1959	UDMR	
6	Bor Levente	01.12.1978	UDMR	
7	Lacziko Eniko Tunde	26.07.1977	UDMR	
8	Bihari Istvan Zsolt	11.02.1974	UDMR	
9	Bocsardi Erno	29.05.1966	UDMR	
10	Retek Emilia	23.11.1970	UDMR	
11	Szatan Gyorgy	21.02.1968	UDMR	
12	Paul Tivadar	10.07.1975	UDMR	
13	Csiger Laszlo Robert	05.08.1970	UDMR	

II. VICEPRIMARI

a) mandatul 1992-1996- 2000

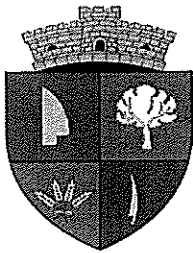
Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
0	1	2	3	4
1.	Kupas Tiberiu Elemer	24.07.1950	UDMR	1992-2000

b) mandatul 2000-2004-2008-2012-2016

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
0	1	2	3	4
1.	Lorincz Lajos	19.02.1955	UDMR	2000- 2015

c) mandatul 2016-2020- 2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioadă
0	1	2	3	4
1.	Csiger Laszlo Robert	05.08.1974	UDMR	2016- in prezent (2021)

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 7
la statut

**Procedura privind acordarea titlului de "Cetățean de onoare al Comunei Bors",
respectiv a "Certificatului de Fiu/Fiică al/a Comunei Bors"
precum și a distincției PRO BORS**

Art. 1. - Titlul de "Cetățean de onoare al Comunei Bors", denumit în continuare Titlu reprezintă cea mai înaltă distincție acordată de către Consiliul Local al Comunei Bors .

Art. 2. - Certificatul de "Fiu/fiică a Comunei Bors", denumit în continuare Certificat reprezintă distincția acordată de către Consiliul Local al Comunei Bors persoanelor născute în comuna Bors, la împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 3. Distincția PRO BORS se acorda persoanelor care prin acțiunile lor au promovat localitatea Bors , cu precădere în domeniul cultural , artistic , sportiv

Art. 4. - Titlul și Certificatul se pot acorda la inițiativa:

- a) primarului;
- b) consilierilor locali;
- c) unui număr de cel puțin 5% din numărul total al locuitorilor cu drept de vot înscrși în Registrul electoral cu domiciliul sau reședința în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Art. 5. - Acordarea Titlului și a Certificatului nu este condiționată de cetățenie, naționalitate, vârstă, domiciliu, sex, religie, apartenență politică.

Art. 6. - Titlul și Certificatul au următoarele caracteristici:

- a) sunt personale;
- b) sunt netransmisibile;
- c) reprezintă un drept al titularului;
- d) au valabilitate nedeterminată.

Art. 7. - Sunt îndreptățite să fie propuse pentru acordarea Titlului categoriile de persoane sau personalități care se găsesc în una din următoarele situații:

a) personalități cu recunoaștere locală, națională sau internațională care și-au pus amprenta asupra dezvoltării comunei Bors și a imaginii acestuia;

b) personalități care, prin realizările lor deosebite, au făcut cunoscut numele Comunei Bors, în țară și străinătate;

c) persoane care, prin acțiunile lor, au preîntâmpinat producerea de evenimente deosebit de grave sau prin sacrificiul suprem au salvat viețile concetățenilor lor, în comuna Bors;

d) persoane care, prin acțiunile lor dezinteresate (donații, acțiuni umanitare etc.), au produs o îmbunătățire simțitoare a condițiilor de viață a locuitorilor comunei Bors;

e) foști deținuți politici sau veterani de război care prin activitatea lor ulterioară au un aport la realizarea unei imagini pozitive a comunei Bors în lume;

f) sportivi din comuna Bors care au obținut rezultate deosebite în competiții sportive internaționale;

g) alte situații stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al consiliului județean/local, după caz.

Art. 7. - Nu pot deține Titlul persoanele care se găsesc în una din următoarele situații:

a) condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni contra statului, crime împotriva umanității, fapte penale;

b) care au dosare pe rol, în cauze care ar leza imaginea Titlului; propunerea se va face după clarificarea situației juridice.

Art. 8. – **Acordarea titlului /distincției/certificatului se face în baza unui dosar care va conține**

Pentru titlul de cetatean de onoare

a) actul de identitate (copie vizată în conformitate cu originalul);

b) curriculum vitae (în original);

c) certificat de cazier judiciar (în original);

d) actul de deces al celui propus, după caz (copie vizată în conformitate cu originalul).

Pentru acordarea distincției PRO BORS /certificat

a) actul de identitate (copie vizată în conformitate cu originalul);

b) curriculum vitae (în original).

(4) Persoanele prevăzute la art. 3, după înregistrarea dosarului, depun la secretarul general al unității administrativ- teritoriale proiectul de hotărâre de consiliu însoțit de referatul de aprobare și dosarul

(5) Proiectul de hotărâre prevăzut la alin. (4) este înscris pe ordinea de zi a ședințelor consiliului dacă sunt îndeplinite prevederile art. 136 alin. (8) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Proiectul de hotărâre prevăzut la alin. (4) este dezbătut în ședință ordinară sau extraordinară.

(7) Hotărârea privind acordarea Titlului sau a Distincției/Certificatului, după caz, se adoptă cu majoritatea absolută a consilierilor consiliului local sau județean, după caz.

(8) Propunerile respinse nu pot fi reintroduse în dezbateri pe perioada mandatului în curs.

(9) Decernarea Titlului se face de către primarul comunei Bors, în cadrul ședințelor ordinare sau extraordinare ale Consiliului Local.

(10) Acordarea Distincției /Certificatului se face de către primarul comunei Bors în cadrul unei festivități care se organizează de către primar sau președintele consiliului județean, după caz.

Art. 9. - Înmânarea Titlului se realizează după cum urmează:

- a) președintele de ședință anunță festivitatea ce urmează să se desfășoare;
- b) președintele consiliului județean Bihor/primarul comunei Bors prezintă referatul de aprobare care a stat la baza propunerii Hotărârilor Consiliului Local;
- c) președintele consiliului județean /primarul comunei înmânează diploma de "Cetățean de onoare al Județului/Municipiului/Orașului/Comunei Bors" persoanei laureate sau persoanei care o reprezintă;
- d) ia cuvântul persoana laureată sau reprezentantul acesteia;
- e) pot să ia cuvântul și alte persoane prezente care doresc să sublinieze pe scurt meritele laureatului;
- f) laureatul sau, după caz, persoana care îl reprezintă este invitat/ă să scrie câteva rânduri în Cartea de onoare a Comunei Bors.

Art. 10. - Deținătorii în viață ai Titlului dobândesc următoarele drepturi specifice:

- a) dreptul de a lua cuvântul în ședințele Consiliului Local al Comunei Bors la dezbaterile materialelor care privesc întreaga comunitate;
- b) dreptul de a participa la toate manifestările desfășurate sub patronajul Consiliului Local al Comunei Bors sau în care acesta este coorganizator;
- c) dreptul de a călători gratuit pe toate mijloacele de transport în comun din municipiul Oradea//comuna Bors;
- d) dreptul de a participa gratuit la toate manifestările cultural- sportive organizate de instituțiile aflate în subordinea consiliului local;
- e) alte drepturi stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Județean al Județului Bihor/Consiliului Local al Comunei Bors.

Art. 11. - Drepturile prevăzute, încetează în următoarele situații:

- a) decesul titularului;
- b) retragerea Titlului.

Art. 12. - Titlul se retrage în următoarele situații:

- a) atunci când ulterior decernării apar incompatibilitățile prevăzute la art. 7 lit. a);
- b) atunci când persoana laureată produce prejudicii de imagine sau de altă natură județului/municipiului/orașului/comunei, locuitorilor săi sau țării.

Art. 13. - Retragerea Titlului se face de către Consiliul Județean/Consiliul Local al Comunei, după următoarea metodologie:

- a) este sesizat Consiliul Județean Bihor /Consiliul Local al Comunei Bors de către persoanele menționate la art. 4;

- b) dezbaterea cazului se va face în cadrul comisiilor consiliului județean/local;
c) retragerea Titlului se va face prin hotărâre a consiliului județean/consiliului local, adoptată cu majoritate absolută,
d) la ședința consiliului va fi invitat deținătorul Titlului, iar dacă va fi prezent i se va acorda cuvântul, la solicitarea sa.

Art. 14. - Cetățenii de onoare au datoria de a promova imaginea comunei .

Art. 15. - Fiecare Cetățean de onoare va planta un copac pe care va fi aplicată o plăcuță cu numele acestuia.

Art. 16. - Informațiile publice referitoare la "cetățenii de onoare" vor fi publicate și în format electronic pe pagina de internet a unității administrativ-teritoriale respective.

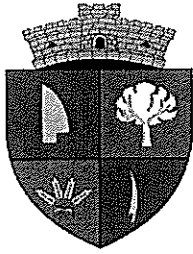
Art. 17. - Legitimarea cetățenilor de onoare sa va face în baza unui înscris denumit brevet, semnat de către președintele Consiliului Județean Bihor/primarul comunei Bors

CETATEAN DE ONOARE

ENE RADU,
KONG CHAN WAH,
NORBERT STICY,
HAJDU GEZA,
BIHARI IRMA,
PAPA IULIU.

DISTINCTIA "PRO BORS"

FURTOS IZABELLA,
BAYGYK-BARANYI EMMA,
KUPAS TIBERIU LUDOVIC,
GAGYI ANNAMARIA ERZSEBET,
VARGA ELISABET- LENKE.

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 8a
la statut

Rețeaua rutieră din Comuna Bors.

A. Drumuri de interes național

In nordul comunei trece și secțiunea de autostradă A3 dinspre Biharia spre Ungaria, care se conectează cu autostrada M4 din Ungaria la nivelul punctului de trecere a frontierei Borș 2.

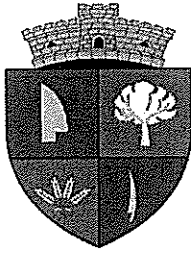
Drumul internațional «E» 60, se suprapune pe drumul national DN 1 pe teritoriul Comunei Bors, Judetul Bihor de la iesirea din municipiul Oradea pana la iesirea din Romania prin Vama Bors.

B. Drumuri de interes județean

Drumul județean DJ 190, este pe teritoriul localitatii Bors, dinspre cartierul Episcopia Bihor din Oradea pana la iesirea din Romania prin vama Bors.

C. Drumuri de interes local.

Străzile Comunei Bors, Judetul Bihor, in cele 4 sate, respectiv Bors, Santion, Santaul Mare si Santaul Mic, numărul total al străzilor este de peste 45.

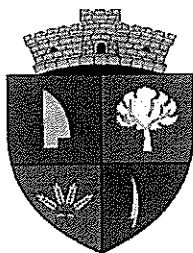
JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 8.b
la statut

Rețeaua de căi ferate

Transporturile pe liniile de cale ferata, trec prin comuna Bors, inspre tara vecina Ungaria (si invers) dar nu exista deocamdata statie CFR(gara) decat pe teritoriul Municipiului Oradea.

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 9
la statut

Principalele instituții din domeniul educației, cercetării, culturii, sănătății, asistenței sociale, presei, radioului, televiziunii și altele asemenea

I. Instituții din domeniul educației și cercetării

In Comuna Borș funcționează următoarele unitati de invatamant
Liceul Tehnologic Agroindustrial "Tamási Áron" Borș
Scoala Generala din Localitatea Sintion
4 grădinițe cu program normal
Cresa in localitatea Bors

II. Instituții din domeniul culturii

În Comuna Borș funcționează 4 cămine culturale- unul in fiecare sat.
De asemenea, în comuna Borș funcționează 3 biblioteci- in Bors, Santion si
Santaul Mare.

III. Instituții din domeniul sănătății

În domeniul ocrotirii sănătății, comunitatea dispune de:

- 2 cabinete de medicină umană care-și desfășoară activitatea în satul Bors si Santion,
- 2 cabinete stomatologice private care își desfășoară activitatea în localitatea Bors.
- un cabinet de medicină veterinară.
- 2 farmacii si 2 puncte farmaceutice- in satele apartinatoare.

IV. Instituții din domeniul asistenței sociale

Servicii sociale

În anul 2019, în Comuna Borș erau înregistrați 1080 pensionari, un număr în creștere cu 5,77% față de anul 2015.

Conform datelor existente la Primăria Comunei Borș, în prezent, la nivel local există 5 beneficiari de ajutor social

În cadrul Primăriei Comunei Borș funcționează Compartimentul de Asistență Socială și Autoritate Tutelară

V. Instituții în domeniul tineretului și sportului

Pentru susținerea activităților sportive Comuna Bors are următoarea infrastructura sportiva

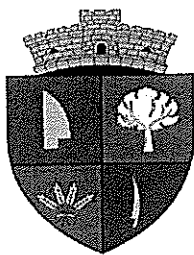
- Sală de sport în localitatea Bors
- Teren fotbal în localitățile Bors, Sântion, Sântaul Mic, Sântaul Mare
- Teren multifuncțional în localitatea Sântion
- Sala de fitness în localitatea Bors
- Teren Beach volei în localitatea Bors
- Parcuri cu dotări de locuri de joacă pentru copii.

Comuna Bors detine calitatea de membru în cadrul Asociației sportive ACS Viitorul Bors care are următoarele secții: Fotbal, volei, judo

Trupa de dans popular „Galagonya” și formația de majorete „Margareta” din Sântion, sunt formate din tineri, iubitori ai dansului popular.

Atât activitatea sportiva cât și cea culturală se desfășoară într-un cadru organizat în organigrama primăriei fiind angajat un referent sportiv și un referent cultural

Activitățile sportive se desfășoară sub îndrumarea antrenorilor, iar activitățile culturale sub îndrumarea instructorilor de dans

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 10
la statut

Principalele funcțiuni economice, capacități de producție diversificate din sectorul secundar și terțiar, precum și din agricultură

Comuna Borș dispune de un număr foarte mare de agenți economici, raportat la numărul de locuitori. Totodată, multe firme, care sunt înregistrate în alte localități, își desfășoară activitatea în comună la puncte de lucru înființate aici

Numărul total al agenților economici din comuna Borș se ridică la 686 agenți, reprezentând 0,95% din numărul total al agenților economici din județul Bihor

Putem afirma ca agenții economici din Borș sunt destul de diversificate în ceea ce privește domeniul de activitate, totuși, putem evidenția câteva sectoare economice, care sunt foarte bine reprezentate în comună:

construcții de clădiri (CAEN grupa 41),
comerț cu ridicata și cu amanuntul,
întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor (CAEN grupa 45),
comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete (CAEN grupa 46),
transporturi terestre și transporturi prin conducte (CAEN grupa 49),
depozitare și activități auxiliare pentru transporturi (CAEN grupa 52),
sectoare de agricultură (mai ales legumicultură) (CAEN grupa 01) etc.

Majoritatea firmelor își desfășoară activitatea în zonele industriale aflate la marginea localităților propriu-zise, unde amenajarea terenurilor s-a realizat ținând cont de nevoile activităților industriale. În aceste perimetre găsim terenuri de dimensiuni mari, posibilități de racordare la utilități: energie electrică industrială, apă-canal, rețea de gaz etc.

Aceste perimetre industriale sunt următoarele:

- Parc Industrial Bors, la nord de DN
- perimetrul situat între satul Borș și satul Sântion la sud de DN1 (Celestica ș.a.)
- perimetrul situat între granița cu Ungaria și canalul colector, la sud de DN1
- perimetrul din satul Sântion la nord de DN1,
- perimetrul din partea sudestică al satului Sântion
- perimetrul industrial din satul Borș, zona de nord de calea ferată
- perimetrele industriale de la marginea satului Santăul Mic (spre Sud-Est și Nord-

Est)

- perimetrul industrial aflat la est de Santăul Mare.
- perimetrul de 5 Ha de panouri solare din localitatea santaul Mare

Sectorul secundar al economiei este foarte bine reprezentat în comuna Borș. Având în vedere localizarea – foarte aproape de centrul economic al județului Bihor, municipiul Oradea, - amplasamentele industriale sunt prezente într-un număr mare în comună.

Unele firme și-au fixat sediul în Borș, dar sunt multe, care își au sediul în Oradea, dar punctul de lucru efectiv se situează într-una dintre zonele industriale din Borș.

Unitățile industriale din Borș se numără printre cele mai mari din județ.

Fără a intra în amănunte, merită enumerate unele dintre cele mai mari unități industriale care operează aici

Industria ușoară, și industria alimentară

- **Fabricarea incaltamintei** (caen 1520) o Reropam Srl - 70,8 milioane lei , Siviroman Srl - 4,4 milioane lei
- **Fabricarea painii**, fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie (caen 1071)
 - o Sandy Impex Srl - 9 milioane lei
 - o West Team Food Srl - 4,9 milioane lei

Prelucrarea materialului lemnos

- Intermedieri in comertul cu material lemnos si materiale de constructii (caen 4613)
 - o Eco Wood Srl, producție peleti - 33,1 milioane lei
- Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a. (caen 3299) – fabricarea sictriilor
 - o Valcolor Srl 5,5 milioane lei
 - o Valman Srl 2,8 milioane lei

- Comert cu ridicata al altor produse intermediare (caen 4647)
- o Polylane Industries Srl, prelucrarea maselor plastice - 50,2 milioane lei
- Fabricarea altor produse din material plastic (caen 2229)
- o PHNR Srl - 9 milioane lei

Prelucrarea metalelor

- Fabricarea de constructii metalice si parti componente ale structurilor metalice (caen 2511)
- o Faist Metalworking Srl - 101,5 milioane lei

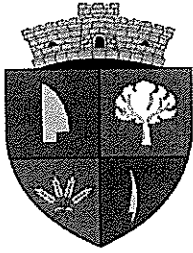
- o Lichtgitter RO Srl - 3,8 milioane lei
- o Comau Romania Srl, punct de lucru in Oradea și în Borș - 187 milioane lei

Activități legate de construcții de mașini

- Productia de caroserii pentru autovehicule, fabricarea de remorci si semiremorci (caen 2920)
- o Kontex Srl - 19,3 milioane lei
- o Car Cover Srl - 16,4 milioane lei
- Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule (caen 2932)
- o Cab Star Srl - 6,1 milioane lei

Industria tehnologică

- Fabricarea calculatoarelor si a echipamentelor periferice (caen 2620)
- o Celestica Romania Srl - 1,4 miliarde lei – firma cu cea mai mare cifră de afacere din județul Bihor
- Repararea echipamentelor de comunicatii(caen 9512)
- o Vision Digitech Srl - 64 milioane lei
- Fabricarea altor echipamente electrice (caen 2790)
- o Carbon Fiber Heating Srl - 6,7 milioane lei
- Productia de dispozitive, aparate si instrumente medicale si de laborator (caen 3250)
- o Aktapa Ortopedica Srl - 6,4 milioane lei

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORS
BORS, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

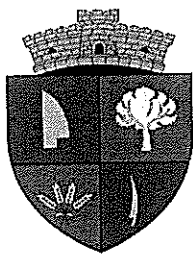
ANEXA Nr. 11
la statut

Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul Comunei Bors, Judetul Bihor

Art.1 În această anexă regasim informații privind bunurile din patrimoniul Comunei Bors, Judetul Bihor, inclusiv referitoare la bunurile imobile, astfel cum sunt definite la art. 537 din Codul civil.

Inventarul bunurilor comunei se regasește alăturat, în anexa, conform:

- I. Inventarul bunurilor imobile din domeniul public al Comunei Bors, Judetul Bihor.
- II. Inventarul bunurilor imobile din domeniul privat al Comunei Bors, Judetul Bihor

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORȘ
BORȘ, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 12
la statut

Principalele entități privind societatea civilă, respectiv partidele politice, sindicatele, cultele, instituțiile de utilitate publică, precum și celelalte organizații nonguvernamentale, care au sediul sau punctul declarat că funcționează la nivelul unității administrativ-teritoriale

1. Principalele organizații nonguvernamentale de pe raza comunei Bors sunt

Asociația Club Sportiv Viitorul Bors , Bors nr. 200
Fundatia Pro Bors , Bors nr. 200
Grupul de acțiune locală (GAL) , Bors nr.

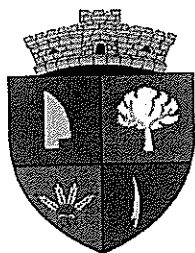
2. Principalele partide politice sau a organizațiilor aparținând minorităților naționale, înființate în condițiile Legii partidelor politice nr. 14/2003, republicată, care își desfășoară activitatea pe raza teritorială a unității administrativ-teritoriale Bors sunt :

-UDMR
-PNL
-PSD

2. Cultele religioase

În comună funcționează 4 parohii, de cult ortodox, catolic, o biserică baptistă și reformată:

- Biserica reformata din Bors, Santion, Santaul Mare și Santaul Mic;
- Biserica catolica din Santion;
- Biserica ortodoxă română din Santaul Mare
- Biserica baptistă din Santion.

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORS
BORS, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 13
la statut

Lista cu denumirea înfrățirilor, cooperărilor sau asocierilor încheiate de Comuna Bors, Judetul Bihor.

I. Acorduri de cooperare

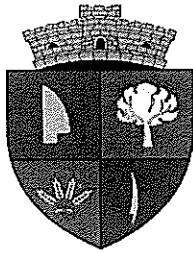
Nu este cazul ,

II. Asocierii

- Asociației de Dezvoltare Intercomunitară ZONA METROPOLITANĂ ORADEA;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară APAREGIO;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT GRUP
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitara REOSAL ;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară TRANSREGIO;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară APA NORD VEST
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară BORS – BIHARIA SALARD
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară BORS – GIRISUL DE CRIS
- Asociația “ClusTherm Transylvania
- Grupul de Acțiune Locală GAL

III. Infratiri cu alte localitati din tara /strainatate

Nu este cazul

JUDEȚUL BIHOR
COMUNA BORS
BORS, NR. 200, Cod poștal 417075
Cod fiscal: 4390526
Tel: 0259/316-155, Fax: 0259/417-291
e-mail: primariabors@gmail.com
web: <https://primariabors.ro/>

ANEXA Nr. 14
la statut

Programele, proiectele sau activitățile, după caz, a căror finanțare se asigură din bugetul local, prin care se promovează/consolidează elemente de identitate locală de natură culturală, istorică, obiceiuri și/sau tradiții

Nr. crt.	Denumirea programului, proiectului sau activității, după caz	Descrierea elementelor de identitate locală de natură culturală, istorică, obiceiurilor și/sau tradițiilor care se promovează/consolidează	Perioada în care se realizează
0	1	2	3
1.	Zilele comunei Bors	Obiceiuri si traditii populare Dansuri si cantece populare traditionale	Iulie
2.	Balul Strugurilor in localitartea Bors , Santion , Santaul Mic , Santaul Mare	Dansuri si cantece populare traditionale . Obiceiuri ; culesul strugurilor si pregatirea vinului	Septembrie , Octombrie
3	Festivalul verzei in localitatea Bors	Gastronomie si traditii . Cultura verzei. Organizare concurs de gatit sarmale Acordarea de premii	Septembrie
4	Festivalul ciupercilor Santaul Mic	Gastronomie . Organizare concurs de gatit mancare de ciperi Acordarea de premii	Iunie
5	Festivalul guiasului Santion	Gastronomie , Organizare concurs de gatit Acordarea de premii	Mai
6	Festivalul ciolanului Santaul Mare	Gastronomie , Organizare concurs de gatit Acordarea de premii	Iulie